

ચાર ખ્યાલની ચોપડી

જેમાં

છેલ્લી મીલ હડતાલનો સુબોધીક ખ્યાલ

— પણ સમાયલો છે

રચનાર તથા પ્રગટ કરનાર —

કેખશરૂ બરજોરજી જામીના:—

"જાકેબ."

કીંમત બે આના.

જામે-"જાકેબ"

ખ્યાલની ચોપડી

જેમાં ચાર રસિક અને સુબોધીક ખ્યાલોનો
સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે.

રચનાર તથા પ્રગટ કરનાર

કેખશરૂ બરજોરજી જામીના:-"જાકેબ"

૧૯૨૯

કીંમત બે આના

આ ચોપડી તેનાં પ્રગટ કર્તા માટે
ચુનીલાલ અમીચંદ ઝવેરી એ શ્રી નટવર પ્રીન્ટીંગ
પ્રેસમાં છાપી છે.
ઠેકાણું.-સંઘવી સદન સેન્ડહર્સ્ટ રોડ મુંબઈ.

બનામે ખુદા

દીબાચો.

પ્રિય વાંચકો, સાહિત્ય સાગરમાં સહેલ કરતી મારી કમીની નાવ છેલ્લાં છ વરસ સુધી જુદાં જુદાં અઠવાડીક અને માસીકોનાં કાબેલ તેમજ અનુભવી સુકાનીઓને હાથ તાલીમ લઈ કેળવાયાં પછી આજે સાહિત્ય સાગરમાં પુસ્તક રૂપે ઝીપલાવવાની કાંઇક હીંમત કરે છે. જો કે આવી નાની નાની પરચુટણ બાબદોનાં ચોપાન્યાં છપાવી ત્રેવીસ વરસની કાચી વએ બીજાઓ માફક ઘણાક પુસ્તકોનાં કર્તા (!) માં ખપવાનુ મને પસંદ નથી, પણ મારા મીત્રો અને વખાંણનારાંઓના ખાસ આગ્રહ આગલ હું નાચાર છું.

આ નાની ચોપડીમાં મે જગત્રીસીએ ચરુડેલી છેલ્લી મુંબાઇની મીલ સ્ટ્રાઇકને લગતો નવો કીસ્સો આપવા ઉપરાંત આગલ જુદાં જુદાં માસીકોમાં પ્રગટ થઇ ગયેલા મારા બીજા ત્રણ ખ્યાલોનો પણ સમાવેશ કરયો છે, કે જેથી વાંચકો તે પુસ્તક રૂપે સાચવી શકે.

હું આશા રાખુ છ કે જે ઉલટ અને ઉમંગથી વાંચક પ્રજા અઠવાડીક અને માસીકોમાં પ્રગટ થતાં મારાં લખાંણો વાંચતી આવી છે, તેવુંજ ઉત્તેજણ મારાં આય નાનકડાં પુસ્તકને પણ તેઓ તરફથી મળશે.

આ દીબાચો લખે હું મારા ભલા અને કદરવંત ભાઇ મી૦ જીજીભાઈ બેરામજી પત્રતાકીયા (કે જેમણે આ પુસ્તક અર્પણ કરવામાં આવ્યું છે) તેમનો આભાર માંનયા વગર પુરો કરું

તો ખચીતજ હું નગુણો કહેવાઉં. ટુંકમાં લખું તો એજ કે જો એ બાઇનું ચાલુ ઉ-તેજણ અને ધરખમ ટેકો મને મળતે નહિ તો આજે આ પુસ્તક કે તેનો દીબાચો લખાવા પામતે નહિ.

સેવટે હું તે પાક પરવરદેગાર પાસે એજ દુવા ગુજારૂં છ કે, ખુદા મારા એ મદદગાર મીત્રને તેમજ કદરવંત વાંચકોને લાંબા આયુષ્ય બક્ષી તેઓને તન–મન–અને ધનનાં સુખથી સદા આબાદ રાખે. આમીન!

પીટીટ બ્લોક
બાલારામ સ્ટ્રીટ
ગ્રાંટરોડ
મુંબાઇ તા૦ ૫–૮–૨૯

લા૦ દુવાગો સેવક,
કેખશરૂ બરજોરજી જામીના.
"જાકેબ"

સાંકળ્યું.

* * * *

અર્પણ-પત્રીકા

મારા ભલા

અને

દીલસોઝ મીત્ર

મી. જીજીભાઈ બેરામજી પસતાકીયા

— કે જેવણનાં —

ઉત્તેજન અને આશરાથી મને

મોટો ટેકો મળ્યો છે

— તેવણને —

—હું—

આ મારૂં નાનકડું પુસ્તક

માન સહીત

અર્પણ

કરૂંછું.

સ્વદેશી ઉદ્યોગનું સત્યાનાશ.

રંગત મારી જાન

(૧)

તમે સમજો ખરીને ધ્યાંનુ ગુણી ગુનવાનો
(મારી જાન) કહે છે જે આ અદના દાસ
મજુર લીડરો વાલે છે આજે દેશનું સત્યાનાશ—ટેક
એક સમો હતો એવો પણ જ્યારે
(મારી જાન) સુખી સંતોષી હતા મજુર
ખંતથી નોકરી કરવા માટે હતા તેઓ મગરૂર
વફાદારીથી બજાવતા ધણીની સેવા
(મારી જાન) બનીને ખરા નીમકહલાલ
દેશ દુશમનો દુર હોવાથી ન નડી કાંઈ જંજાલ

ચાલ

સુલેહ સંપથીજ તેઓ હંમેશા ચાલતા
વડાનો હુકમ સદા માનથી પાલતા
હડતાલ તે શું કદી નહિ જાણતા
(મારી જાન) હતા સુખી તે વખતેજ ખાસ
મજુર લીડરો વાલે છે આજે દેશનું સત્યાનાશ.

*   *   *   *

શાહ અમાનુલ્લાએ ગોદરેજની સ્ટીલની કબાટ
અને સાબુ વખાંણ્યા છે.

(૨)

મીલો ચાલતી હતી ધમધોકાર બારે માસ
(મારી જાન) દીસતી સઘલે આબાદાની
મામલો જોઇ ખુશી થતા સઉ ગુણીને જ્ઞાની
દીસતા શેર હોલડરોનાં મુખડા બહુ ખુશ
(મારી જાન) હતા બાવો ઘણા ધરખમ
જોઇ દેશને ખીલતો બંધાયો દુશમનો નો દમ
શ્વાસ

માલેકો એ મજુરને મોટાં બોનસ આપ્યાં
સુખ સગવડ કરીને દુખડાં સર્વે કાપ્યાં
વખાણ તેનાં સઉ પેપરે છાપ્યાં
(મારી જાન) કરો તે વખતનો અભ્યાસ
મજુર લીડરો વાલે છે આજે દેશનું સત્યાનાશ.

(૩)

ખુબ ખપવા લાગું સ્વદેશી મીલનું કાપડ
(મારી જાન) જે જોઈ પરદેશીઓ મુંઝાય
ઉદયોગનાં નાશ માટે શોધવા લાગા ઉપાય
હાલત મજુરોની સુધારવાનાં ઓઠાં હેથલ
(મારી જાન) આવ્યા બાહુતી એજંટ આ દેશ
કરાવે જેવો મજુરો વચ્ચે કજીઓ ને કલેશ

* * * *

કવી રબીંદ્રનાથ ટાગોર ગોદરેજનાં સાબુ વાપરે છે.

ચાલ

અજ્ઞાન મજુરો કપટની જાળમાં ફસ્યા
સ્વદેશનો નાશ કરવા હીંમતથી ધસ્યા
અફસોસ! શું મગજ તેવોનાં ખસ્યાં?
(મારી જાન) પાયમાલ થયા ન રાખી કયાસ
મજુર લીડરો વાલે છે આજે દેશનું સત્યાનાશ.

(૪)

અસંતોષી બનાવી મજુરોને હુલકાવ્યા
(મારી જાન) પીયે છે માલેકો તમ લોહી
પાડો તમે હડતાલ નથી ઇલાજ બીજો કોઇ
બાજળી હકો કીધા કબુલ માલેકોએ
(મારી જાન) આપ્યું ફરિયાદ પર ધ્યાન
લીડરો હુઝત પકડી બેઠા ખોહી શુધ્ધ ને શ્યાણ

ચાલ

હમે કહીયે તેમ માલેકો તમો ચાલો
એમાં માગ્યા પગાર મોટા આલો
હાલી મવાલી સઘળાને બસ પાલો
(મારી જાન) ફેલાવ્યો તેમને ચોમેર ત્રાસ
મજુર લીડરો વાલે છે આજે દેશનું સત્યાનાશ.

* * * *

એક કરોડપતી ફ્રેંચ ઝવેરી યુરોપ જાય છે ત્યારે ગોદરેજનાં
સાબુ સાથે લઈ જાય છે.

(૫)

મહીનાઓ સુધી બંધ પડી મુંબઇની મીલો
(મારી જાન) વધયો પરદેશનો વેપાર
લાખો મજુરો હીંદ તણું થઇ બેઠા બેકાર
ટવલે બાળકો જેમણું ટુકડા રોટીને માટે
(મારી જાન) ન આપે અન્ન ખાવાને કોઇ
ખોટી રીતેથી દીધી પ્રજાની દીલસોઝી બી ખોહી

ચાલ

બરબાદી કરોડો રૂપીયાઓની થઇ
આખી મેલવતાં અરધીબી ચાલી ગઈ
બાડુતી લીડરો થયા ખુશી તે જોઇ
(મારી જાન) ફળી તેઓની બુરી આશ
મજુર લીડરો વાલે છે આજે દેશનું સત્યાનાશ.

(૬)

પોણો ભાગ ઉપર છે મજુરો સમજુ
(મારી જાન) રાજી મીલોમાં જવાને આજ
શું કરે બીચારા—ચાલે જ્યાં લાલ—બાવટાનું રાજ
પોકળ લીડરોનું લીધુંછ તેવો એ જોઇ
(મારી જાન) ગણેછ તેમને દેશ દુશ્મન
ધન્ય, ધન્ય! ઓ વફાદાર મજુર તુંજને ધન

* * * *

ચાલ

હડતાલ છતાં પણ ધરી હૃદયે હીંમત
કામે ગયો તું તજીને ખોટી મંમત
કરશે માલેકો જરૂર તુંજની કીંમત
(મારી જાન) કીધીછ હડતાલને તેં લાશ
મજુર લીડરો વાલે છે આજે દેશનું સત્યાનાશ.

(૭)

નેતાઓ કરે છે પરદેશી કાપડની હોળી
(મારી જાન) આપવા સ્વદેશી ને ઉત્તેજણ
મજુર–માલેકો વચ્ચે પાડેછ લીડરો પજરણ
મીલો પડી છે બંધ મહીનાંઓ થયાં
(મારી જાન) ગયા છે ઑડર બધા પરદેશ
ખરેજ ફુટયું નસીબ તુંજનું ઓ મુંજનાં હીંદ–દેશ

ચાલ

હવે પીરસુ જુ અહીંયા થોડું કડવું
સમજી ને છોડો બીન ફાયદાનું લડવું
નજીવી વાતે કાં કોમી કંકાશમાં પડવું
(મારી જાન) થશો અંતે તમો નાશીપાસ
મજુર લીડરો વાલે છે આજે દેશનું સત્યાનાશ.

* * * *

મીસીસ એની બેઝંટ લખે છે કે મને સઉમાં સારા
ગોહરેજનાં સાજુ માલમ પડયા છે.

(૮)

ભાડુતી લીડરો ભડકાવે છે તમને
(મારી જાન)નાં રાખો તેઓ પર વીશ્વાસ
ખાઈપીને કરવા બેઠા છે મીલ ઉદયોગનો નાશ
રહેબર છે ખરા જેવો તેઓનુ સમજો
(મારી જાન) નાં રાખો દીલમાં ગુમાન
નીમક ધણીનું ખાઇને કાં બનો છો બે ઈમાન ?

ચાલ

જોઇ હાલ મજુર–લીડરોનો આવો
સુલેહના બી એકવાર ફરીથી વાવો
ભલા આજેજ તમે કામે લાગી જાવો
(મારી જાન) છે "જાકેમ"ની એજ આશ
મજુર લીડરો વાલે છે આજે દેશનું સત્યાનાશ.

ચાલે—ખુન ખુન !

જરફી લંગડી

(૧)

સર્વે બસ્તેકુસ્તીઆનો – દીને માઝદીયસ્નાનો
બાળક ઝર્થોસ્તીને જવાનો—સુનો ઉમંગ ધરી
આજ સુનાવું-ભીખાજી બરકની વાતો મુરખાઈ ભરી-ટેક
મુંબઈમાં રૂનો વેપાર—ચાલતો હતો ધમધોકાર
લાગે મોટરની અલગાર—સુધી સવારથી સાંજ
પેટને ખાતર-હજારો ઈનસાનો કરવાં ત્યાં કામકાજ
હતી ઓફીસ ત્યાં અનેક—જેમાં અમારી પણ એક
મેનેજર હતા જેનાં નેક—રાખતા પારસી જવાન
કદર બુઝતા-સ્ટાફની હંમેશા એવા હતા ગુનવાન

શેર

ભીખો બરક નામનો જવાન—હતી પારસી જેની જાતજી
કંજુસ તે હતો ઘણો—ભાંગા ટકામાં ખાતો ભાતજી
વાંધા હતા બુધવાર તણાં—પણ કરતો મોટી બહુ વાતજી
ગપેડાંની માફક સર્વેને—મારતો હંમેશાં તે લાતજી

*   *   *   *

વધારે ફાયદા માટે બહારનું કવર પેજ જરૂર વાંચજો.

એવો હતો વેસ્મેગરેટ—આભતો બહાર કહાડી પેટ
હસ્તો જાણે હોય મેટ—તેમ ઘરી ઘરી
આજ સુનાવું-ભીખાજી બરકની વાતો મુરખાઇ ભરી.

(૨)

ઓગણીસો ઓગણત્રીસનુ સાલ—દશમી જુનનો હાલ
બુધવારનો હેવાલ—સુનો બીરાદરો
દાબડાનો અંત-આયો તે દિવસે બહુ બુરો
સોગ્યાંનો બોલ હતો એક—ભાંગો દૂટો એડોલ છેક
જેની ખોપરીઓ અનેક—ગઇ હતી ખરી
તે જોઇને- બેજી ચુશદાનુ ભેજુ ગયું એકદમ ફરી
લાવી ઝનુંન બોલ્યો એમ—ભીખા કંજુસાઇ કરેછ કેમ
નહિ તો ભાંગી નાંખશ એમ—તારો દાબડો આજે
ભીખારી જેવો-દબ્બો જોતાંજ પારસીનું નામ લાજે

શેર

એટલુંજ કહેતાં વારમાં—ધરયો ડબ્બો હાથમાં અરે
જોર કરીને દાબતાંજ—ખોપરી બધી ભોંય પર પરે
ચુશદો તો ખુંન તેનું કરી—હાથ મુંછ પર ધરે
જોઇ મોત કરપીણ તે તણું—ભીખાનો જીવ ઠરઠરે
બનાવ બન્યો કેવો આય—જોતાં જોવાયો ન જાય
દીલ લાગણી દુખાય—વાગે ગમની છરી
આજ સુનાવું-ભીખાજી બરકની વાતો મુરખાઈ ભરી.

* * * *

(૩)

જોઈ ચુશકાનો આ કહેર—ધ્રુજી રહ્યું સારૂં ઘેર
નહિ લાયો જરા મહેર—ધરયું વેર ઝખુંન
ધોળે દહાડે-કીધું ઓફીસમાં એક દાબડાનું ખુંન
ફટકો ભરકને પડયો ભારી—દીલમાં લાગો જખમ કારી
કરવા લાગો મારામારી—મન કપટ ધરી
વેર એનું-લેવશ હું એક દીન દીકરા કાંઈબી કરી
'મામલે: જોઈ ચુશકો ગભરાયો—પઇસા આપવા તૈયાર થાયો
ભીખો ધર્યો નહિ ધરાયો—ભોણું આવતું બંધ કીધું
ભુખમરો વેઠી-દાબડાનાં ખુંની પર વેર ઝખુંન લીધું

શેર

જગથી મરી તું તો છુટો—કંજુસની ખબર તુંને શું પડે
ભીખાજી ભરકનાં શોકમાં—ઓફીસનો આખો સ્ટાફ રડે
તારી જુદાઇમાં ભીખો—પોરો પાઉંના ટુકડા કરડે
જોઇ હાલ કરૂણાંરસ અતી—આકાશથી તારા પડે
દબ્બાનાં ખુંન તણું બ્યાંન—સુનો સ્રોતા ધરી ધ્યાંન
જોડે "જાકુબ" ગુણવાંન—ખ્યાલ સર્વોપરી
આજ સુનાવું-ભીખાજી ભરકની વાતો મુરખાઈ ભરી.

* * * *

કારખાનું જેસ કંપની પાસે લાલબાગ ઉપર છે.

પચરંગી કોમોમાં પંકાયલું જાણીતું

અઠવાડીક પત્ર

સત્ય—મીત્ર

જેમાં દર રવીવારે દેશ—પરદેશની નવી નવી

ખબરો સાથે નીચલી ખાસ બાબદો આવે છે

સાતવાડયાનાં સપાટા—બાખાંનો બારો ને બામાંનો ભુકો

હુંબગાબાદ ઉરફે ચશકેલ જગત—વહોરા ચચો—મુખ-

બીરે—ઈસ્લામ—જ્યોતિષ શાસ્ત્ર—અને ખુદાઈ ખ્યાલો

તથા નેક નશીયતો ઉપરાંત

એક ધરખમ ચાલુ વાર્તા—એક ટુંકી વાર્તા—અને

રમુજી ફકરા તથા સ્કેચો.

વેપારીઓને જાહેરખબર આપવા માટે આ પત્ર

એક અતી ઉત્તમ સાધન છે

છુટક નકલ એક આનો-વાર્ષિક લવાજમ રૂ. ૫

વધુ વીગત માટે લખો યા મળો	મેનેજરઃ— સત્ય—મીત્ર પ્રેસ ૭૪, હોમજી સ્ટ્રીટ એલ્ફીન્સ્ટન સરકલ, કોટ. મુંબઇ.

જરથોસ્તી મહઝબ પર કુરબાન.

ધાર્મીક ગઝલ – તર્જે કવ્વાલી.

(રાહ—મેરે મઉલા બુલાલો મદીને મુઝે)

શયાણાં જરથોસ્તીઓ જરા ધ્યાણ ધરો,
પાક મહઝબ પર જાન કુરબાન કરો. } —ટેક

૧-બુલંદ ધર્મ છે આપણો—લાવ્યા જે ઝરથોસ્ત પેગમબર
એકજ ખુદાને માનનારો—ઉત્તમ સર્વેમાં ખરેખર
ખોરદેહ-અવસ્તા લઈ તમે બંદગી કરો (૨) શયાણાં.

૨—આરાધવા કહે આતશને—ખુશબો ચહડાવી સુખડની
સુધરેલાઓ બીડી ફુંકી—રાહ લીયે છે દોજખ તણી
પુત્ર દાદરનાં ને ન અપવિત્ર કરો (૨) શયાણાં.

૩—સુધારાની ધુંધમાં તમો—બેઠા છો ભુલી ધર્મને
તજતાં ધર્મ દુખો પડે—ફોકટ છે રડવું કર્મને
જુના ધાર્મિક રીવાજો ના દુર કરો (૨) શયાણાં.

૪—કીયા તજી જશન ફરેસ્તાની—ભુલી ધર્મનાં ફરમાનને
માતા દેવી પીરો પુંજે—ચહડાવે તેલ હરમાનને
વહેમી માનતાઓનો તમે નાશ કરો (૨) શયાણાં.

* * * *

ઘણું પ-દેશી સાબુઓ મુવેલાં જાનવરની ચરબીનાં બને છે.

૫—પ્રોફેસરો (?) કાંઈક પર જાતનાં—ફાવી ગયા છે આજ લગી
માંદરીયાં તાવીઝ જંતરોથી—જાય છે તમને આવ ઠગી
ઢોંગી ધુતારાઓનો ન વીશ્વાસ કરો (૨) શયાણું.

૬—ટળતાં જો હોય દુખો તાવીઝે—જગમાં કદી ન કોઇ મરે
દોલત જો મલતી હોય માંદરીયે—તો કાંય એવોજ ભુખે મરે
સાદી અક્કલથી તો જરા ખ્યાલ કરો (૨) શયાણું.

૭—મહરાસી પોરયો ફોશનાં મુરતી—દાવો કરેછ પેગમબરનો
ન પુગયે ઝરથોસ્તની ગુટ્ટીએ—જાણજો થીયોસોફીસ્ટો તમો
ખોટા વાહીયાત ફતવાઓનો નાશ કરો (૨) શયાણું.

૮—નવસારીના દસ્તુર કેકોબાદને—હાલ સુઝી છે બહુ મસ્તી
ધર્મગુરૂ બની ભાંગ ભુલી—આપે છે ભાષાણ અજરથોસ્તી
એવા અધર્મી વીરૂધ પોકાર કરો (૨) શયાણું.

૯—જાણજો સર્વે હમદીનો તમે—ધર્મનીજ આખર જય છે.
વીશ્વાસ ખુદામાં રાખનારો—સર્વ વાતે નીરભય છે.
બસ તેણે ને તેણેજ યાદ કરો (૨) શયાણું.

૧૦—રખાંણયોછ વીદાનો એ ઘણો—આપણો જરથોસ્તી ધરમ
મરતાં સુધી જાલવજો તેને—જાણી સર્વ બારીક ભરમ
હાર્યો ધર્મ ભ્રષ્ટનાં તમે બંધ કરો (૨) શયાણું.

* * * *

ગોદરેજની સ્ટીલની કબાટ જીવ જંતુથી નીરાળી છે.

૧૧—લાખો દુખો સહ્યાં વડવાઓએ—ધર્મ કાજ છોડયું વતન
તેવોનેજ પગલે ચાલીને—જાળવજો આતશની જતન
આતશ પાકની તો આરાધણાં કરો (૨) શયાણાં.

૧૨—શાયર ફીરદોશી તુસી કહે—ઉત્તમ છે બંદગીનું ફળ
પાંચે ગેહ બંદગી કરી—ફેરો કરો જગમાં સફળ
કહે "જાકેબ" હરદમ રબની ભકિત કરો (૨)
શયાણાં જરથોસ્તીઓ.

"કાતરયુ ગપ."

હીંદનું એકલું અતી
રમુજી અઠવાડીક પત્ર

છેલ્લાં

પાંચ વર્ષ થયા
જાણીતા એડીટર મી૦
એ. બી. એરફાની દર
શનીવારે પ્રગટ કરે છે.

"રૂબી" આરટીસ્ટનાં રમુંજી ચીત્રો સાથનાં
સ્કેચો-ફકરાઓ-કવીતાઓ ઉપરાંત જાહેર
ખબર પણ બેહદ રમુંજી આવે છે.

છુટક નકલ બે પઇસા-વાર્ષિક લવાજમ રૂ. બે

ઓફીસઃ-ચોપાટી ફ્રેંચ બ્રીડજ

રાઉંડ ચૉલ-મુંબાઇ, ૪.

જાડાપર જુલમાત !

બહર - લંગડી.

(૧)

શું ધારો ને શું થાય—ધારશું મનનું વ્યર્થ જાય
એ છે કુદરતનો ન્યાય—નહિ ફેર જરી
જાડાને માથે-આફતનાં ચઢયાં વાદળ બહુ જોર કરી-ટેક.
ઉતપંતી આફતની ભારી—ગાવું છું આજે હુ વીસતારી
સમજો રાખી યકીનદારી—સર્વે માઝદીયશનાંનં
મુંબઇની અંદર-હતા એક ઓફીસમાં પારસી જવાન
કલબ ઓપીસને સમજતા—મસ્તી તોફાન બહુ કરતા
નોકરી માટે નહિ ડરતા—મારતા છત્રીઓનો માર
પારસીનો ડંકો-રાખતા એ રીતે તે મુરખ ગમાર

શેર.

ફેંટાવાળા ગધેડાજીઓ—છતી આંખે અંધા થાય છે
નાહાનો ને ઉશકેરી જુવો—પાછલ કેવા પસ્તાય છે.
મસ્તી તોફાંન ઓપીસમાં કરી—મેનેજરનાં ખાસડાં ખાય છે
તેઓનાં આવાં કામથી—કોમની કીતીં ડુબી જાય છે.
સુપરવાઇઝર હતો એક—રાખવા પોતાનો ટેક
કમપ્લેન લઇ ગયો હરેક—મન કપટ ધરી
જાડાને માથે-આફતનાં ચઢયાં વાદળ બહુ જોર કરી.

* * * *

(૨)

આખો સ્ટાફ બોલવવા ખાસ—કીધી મેનેજરે ફરમાશ
નહિ હતી કોઇને આશ—આવશે આવું પરીણાંમ
ઘડીની વચમાં—ફરીયાદ જશે મેનેજર આગલ આમ
સર્વે બહાદુરોનાં પુરા—થરથર લાગા ધ્રુજવા ગુરા
એવા હતા કેઠા સુરા—વીના હીંમતવાન
જઇને ઉભા—શેઠ આગલ ભુલી શુધને શ્યાંણ
ગુસ્સે થયા મેનેજર—બોલ્યા રાખો જરા ડર
બુઝુર્ગુ આટલી કદર—નથી શરમ કે લાજ
પાના રમવા—આવ્યા છો તમે શું ઓફીસમાં આજ

શેર

ઠપકો સર્વને મલી રહ્યો—દીવસ હતો બુધવારનો
અમળ હતો વમળ તણો—મધ્યાંન સાડાબારનો
બદબખ્ત તે દહાડો હતો—ગોયા છરીનો ધારનો
જાડાને તો "બ્લેક બોલ" કહ્યો—ન પાર રહયો ધીક્કારનો
હતો જાડો નીરદોષ—સમજતાંજ થયો બેહોશ
કરવા લાગો બહુ અફસોસ—ગયો જીવતો મરી
જાડાને માથે—આફતનાં ચડયાં વાદળ બહુ જોર કરી.

૩

જેલાબ આપ્યો બહુ સખત—રજા આપશે બીજી વખત
સમજેછ કે એ કમબખત—થવું પડશે બેકાર
નોકરી ને માટે—ભટકવું પડશે અહી ત્યાં નીરાધાર

* * * *

ગોદરેજની તીજોરી ભયંકર આગમાં જેવી ને તેવી રહે છે.

એટલું કહીં જવા દીધા—પારસી જવાન બહુ બીધા
ચાલ્યા થોડા દીન સીધા—ધન્ય બહેદીન અથોરનાંન
એક દીલ થઇને–પાલ્યું જરથોસ્તી મહઝબનું ફરમાન
કરવા પારટી તઈયાર—કીધો સર્વે એ વીચાર
મઝાહ પડશે ખુબ યાર—કેઠે ઉતરી પરીચે
આખો દહાડો-ભાટયું ખાઇને રંગરાગ કરીયે

શેર

તન મન ધનથી હામથી—હઇયે ઉલટ લાવો તમે
પઇસા થોડા કવરા કરી—કાંદીવલી આવો તમે
બધું કંટ્રાક્ટ જાડાને આપી—છેલ્લે તેને ફસાવો તમે
એ બુરાં કામનો બદલો—ચઝદાંનથી પાવો તમે
મહેનત સર્વે ઉઠાવી લીધી—જાડાએ મેનીજ ખુબ કીધી
ચાલ ચાલ્યો બહુ સીધી—મલ્યો બદલો ન જરી
જાડાને માથે–આફતનાં ચઢયાં વાદળ બહુ જોર કરી.

(૪)

આવ્યા ઇસ્ટરનાં તહેવાર—પાછા સઉ થયા તઈયાર
જવા માંગ્યું દીવસ ચાર—કોઇ હોટલ દરમ્યાંન
મઝાહ ઉડાવા–કબુલ થયા બધા મકોરી પહેલવાન
વાંચતા હોટલનું હેંડબીલ—જવા લલચાયું દીલ
પુછી લેઇ સર્વેની વીલ—થયા દરેક કબુલ દરેક
પ્રેમને આધીન–થઇ ખુશી થયાં નાના મોટાં છેક

*   *   *   *

સમજી જાડો લાલચોલ—બની બોલ્યો એવા બોલ
કાગજ લખવા આપ્યો કોલ—ખુશી થઈ અતી
ગતી થશે શું-કીધો નહિ ખ્યાલ તેનો કાંઇ એક રતી

શેર.

પહેલી એપ્રીલનાં દીનથી—હોટલ કયાંનીયન ઉઘડાવું છું
દુન્યાબજરનાં હોટલોમાં—સર્વેમાં હું પંકાવુંછું
સારૂં ખાવાનું ઉપરાંત હું—તાડી પણ મુફત પાવુંછું
વીઝીટરોને બહુ ખુશ કરી—નરમીથી સઉમાં સમાવુંછું
ધન્ય એવો પરોપકારી—આપે છે જો મુફત તારી
તો તો ત્યાંજ છોડયે ગારી—મન ઉમંગ ધરી
જાડાને માથે-આફતનાં ચઢયાં વાદળ બહુ જોર કરી.

(૫)

જણાવી વીગત તમામ—કાગજ લખ્યું જાડાએ આમ
સફલ કરજો આ કામ—રાખી યકીનહારી
જુદી બંગલીની-સગવડ આપી કરજો મેનેજ સારી
તારીખ ચઉદમીની રાતે—મઝાહ કરવાને માટે
આવશું દશ એક જણા સાથે—ધરી હઇયે હામ
ચાંદની રાતે-આવીશું ચાલતાજ હમો તમારે મુકામ
બીજે દીવસેજ તુરત—-રાંધજો વાણીઓ સરસ
છે દોસ્તનું વરસ—આપશું પુરતુ દામ
વલતે દહાડે-જવાબ કાગજનો આવી પુગો આમ

* * * *

હજારો ડાકટરો ગોદરેજના સાબુની ભલામણ કરે છે.

શેર

લખ્યાં મુંજબ સર્વે તમો—રાતની ગાડીમાં આવજો
વરસ છે જે હોસ્તનું—તેને પણ સાથે લાવજો
એવાં ભલાઈનાં કામોમાં—હંમેશાં તમો ફાવજો
હારમોન્યમ તબલા સહિ છે—મઝાહ ખુબ ઉડાવજો
એવાં ધાર્મીક કામો—કરજો નર નારો તમામો
રહેશે જગમાં અમર નામો—રાખજો ખાતરી
જાડાને માથે-આફ્તના ચઢયાં વાદળ બહુ જોર કરી.

(૬)

હતી જવાની તઈયારી—જેમાં વચ્ચે આવી ન્યારી
એક ફ્રેંડની સવારી—ભંગ રંગમાં કીધો
એકા એકી-બહેને સીક પડી ભાઇને લટકાવી દીધો.
આવી ખબર વીજલી વેગ—નારગોલમાં ચાલે છે પ્લેગ
ખાલી કરો પાછા બેગ—બીજું શું કરીએ ?
જાડો કહે કે- દાદરેવાલાના હોટેલમાં હમણ ઉતરીએ
ક્યાંની ચન પર લખ્યું આમ—ઓફીસમાં નીકલ્યુ છે કામ
નથી આવી શકતા ગામ—દરગુઝર કરજો
તક મલતાંજ-કોઈદીન આવશું જરૂર તે ધયાંન ધરજો

શેર

આવી સ્વારી સર્વેની—હમણમાં મુંબાઈ વેરથી
લેવા જેને આવ્યા હતા—બહેરામશાહ રાતે ઘેરથી
મોટરમાં બેસતા દીલ ખુશ-થયું પવનની લહેરથી
સર્વે ચીજો સલામત હતી—તે દાદગરની મહેરથી

* * * *

વધુ વીગત માટે બહારનું કવર પેજ જરૂર વાંચજો.

ખાધું પીધું મજાહ કીધી — દારૂ તાડી પણ પીધી
મોજ બોટીંગની લીધી — ખુબ ફરી ફરી
જાડાને માથે – આફતનાં ચઢયાં વાદળ બહુ જોર કરી.

(૭)

પાછા ફરયા જયારે ઘર — કયાંનીયન નામવર
નોટીસ મોકલે જાડા પર — હે! જાડા જવાન
તારે ભરોસે–રખડી ગયું ઈસ્ટર પર મારૂં રૂવાંન
લખી માંગે નુકશાંની — વચ્ચે પડયો એરફાની
થતી બચાવી હાંણી — ખરો દોસ્ત નેક નામ
ઓફીસનાં ફેંટો – ફસાવી જાડાને ખસી ગયા સરયામ
જાડાએ આવેલો જોઈ લાગ — માંગયો નુકશાનીમાં ભાગ
ફરી બેઠા સર્વે કાગ — કહી કાટીલ એવા બોલ
હમે શું કરીયે? – કાગજ તો તેં લખ્યું હતું નારગોલ

શેર

મદદ આફત વખતે કરે—ખરો દોસ્ત જગમાં તેજ છે
જાણો સખી નરનાર તમ—દોસ્તોનાં કામો એજ છે
નેકીનો નેક અંજામ છે—એ તો સમજવું સેજ છે
"જાકેબ" કહે સમજો શુંણી—બુરાનો બુરો ફેજ છે

ઉસ્તાદ "આદીલ–નઓશેરવાંન"—ચેલો "જાકેબ" ગુનવાન
જોડે આફત તણું બ્યાંન — સમજો ધ્યાન ધરી
જાડાને માથે–આફતનાં ચઢયાં વાદળ બહુ જોર કરી

સમાપ્ત